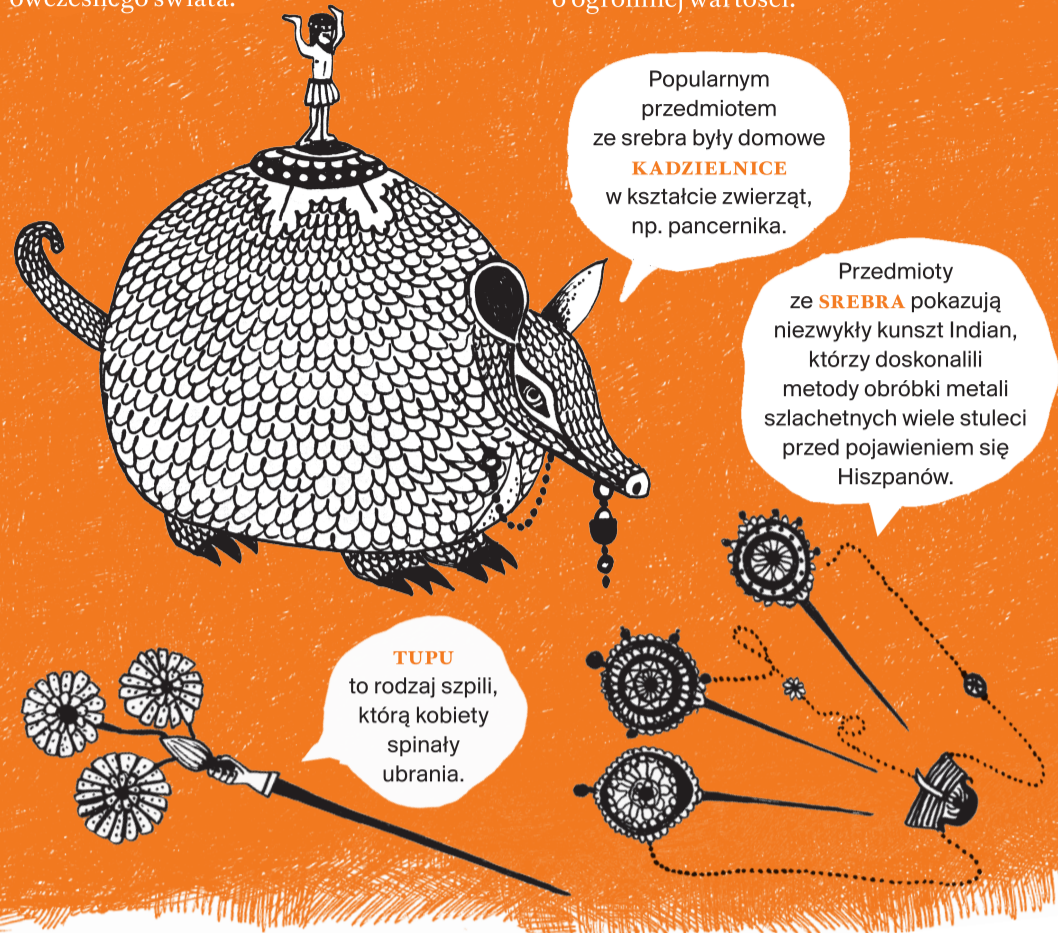

Srebro Wicekrólestwa Peru

Złóża srebra stanowiły najważniejsze bogactwo Peru. Kruszec wydobywano głównie na zboczach Cerro Rico (Bogatej Góry), u podnóża której w XVI i XVII wieku wyrosło Potosi, jedno z największych miast ówczesnego świata.

W drugiej połowie XVI wieku około 60 proc. srebra wydobywanego na świecie pochodziło właśnie stąd. Miasto stało się synonimem niezmiernego bogactwa. Do dziś w krajach Ameryki Południowej zwrot „warte Potosi” oznacza rzecz o ogromnej wartości.

Popularnym przedmiotem ze srebra były domowe **KADZIELNICE** w kształcie zwierząt, np. pancernika.

Przedmioty ze **SREBRA** pokazują niezwykle kunszt Indian, którzy doskonalili metody obróbki metali szlachetnych wiele stuleci przed pojawieniem się Hiszpanów.

TUPU to rodzaj szpilki, którą kobiety spinały ubrania.

WYSTAWA ODBYWA SIĘ W RAMACH OBCHODÓW 95-LECIA NAWIĄZANIA STOSUNKÓW DYPLOMATYCZNYCH MIĘDZY POLSKĄ A PERU

WYSTAWA DZIEL Z COLECCIÓN BARBOSA-STERN ZORGANIZOWANA PRZEZ MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE WE WSPÓŁPRACY Z MUZEUM NARODOWYM WE WROCŁAWIU

PATRONAT HONOROWY: Ambasada w Polsce, Ministry of Foreign Affairs, Rzecznictwo Spraw Zagranicznych

DOPFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WSPARCIE FINANSOWE: Fundacja XX Czartoryskich

teksty: Maciej Marciniak, Marek Plucinińczak, projekt graficzny: Homework / Kasia Walentynowicz

PARTNER MUZEUM: Lotto

DORADCA PRAWNY: GreenbergTraurig

PATRONI MEDIALNI: POLSKIE RADIO, CO jest grane24, insider, O.pl, artinfo.pl, STYLICA, NATIONAL GEOGRAPHIC POLSKA, STYL, Weranda, TVP

Od imperium Inków...

W XIII wieku na terenie obecnego Peru powstało państwo Inków. W wyniku podbojów, na początku XVI wieku stało się największym imperium w obu Amerykach i jednym z największych na świecie. W szczytowym momencie pod panowaniem władców inkaskich żyło ok. 12 milionów ludzi.

W 1532 roku Francisco Pizarro dopłynął wraz ze 180 ludźmi do wybrzeży dzisiejszego Ekwadoru. Po kilku miesiącach wędrowki Hiszpanie dotarli do miasta Cajamarca, gdzie pojmali Atahualpę, władcę imperium Inków. Chociaż uzyskali za niego okazały okup, zabili Atahualpę i ruszyli na stolicę państwa, Cuzco, które zajęli w 1533 roku. Hiszpanie na podbitych terenach zaszczepili europejskie zwyczaje, język i religię chrześcijańską. Indianie zachowywali jednak wiele z rodzimych tradycji. I tak powstało wyjątkowe połączenie dwóch odmiennych kultur.

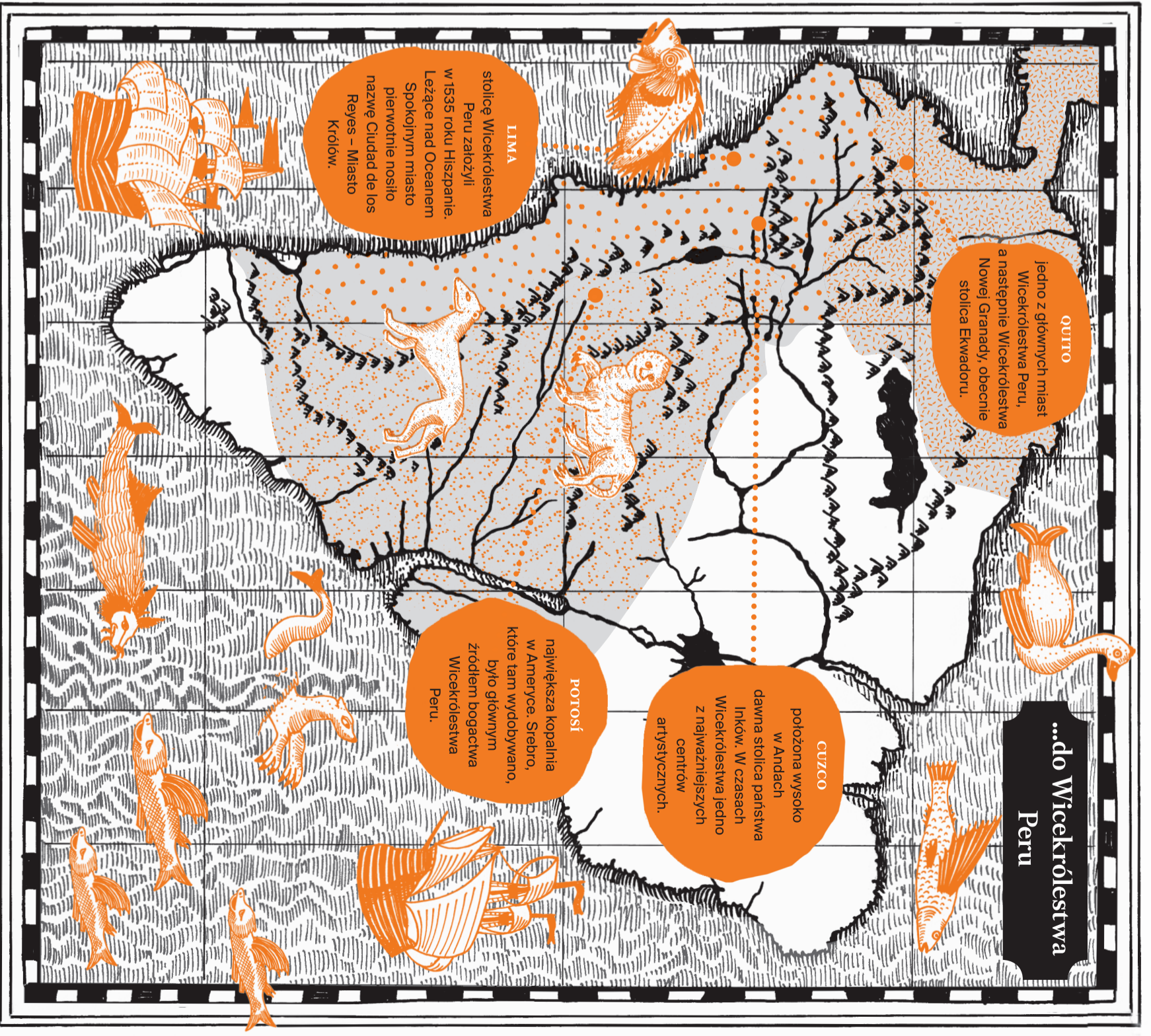
Wicekrólestwo Peru powstało w 1544 roku jako jedna z kolonii hiszpańskich. Z początku zajmowało powierzchnię niemal całej Ameryki Południowej. Dopiero w XVIII wieku wydziedziczone z niego najpierw Wicekrólestwa Nowej Granady (1717), a następnie Wicekrólestwo La Platy (1776).

Kres władzy hiszpańskiej w Wicekrólestwach położyły liczne powstania, które wybuchły od 1780 roku. Od drugiej dekady XIX wieku kolejne państwa Ameryki Południowej ogłaszały niepodległość – Peru w 1821 roku.

Wraz z kolejnymi podbojami i odkryciami geograficznymi wrosła wiedza o kontynencie, przekazywana za pomocą map, atlasów i opisów. Mapy często wzbogacano wizerunkami okazyw miejscowej fauny i flory, a także przedstawieniami baśniowych istot.

Porównaj mapy na wystawie i przekonaj się, jak zmieniła się wiedza o kontynencie Ameryki Południowej na przestrzeni kilku stuleci.

WICEKRÓLESTWO NOWEJ GRANADY
WICEKRÓLESTWO PERU
WICEKRÓLESTWO LA PLATY

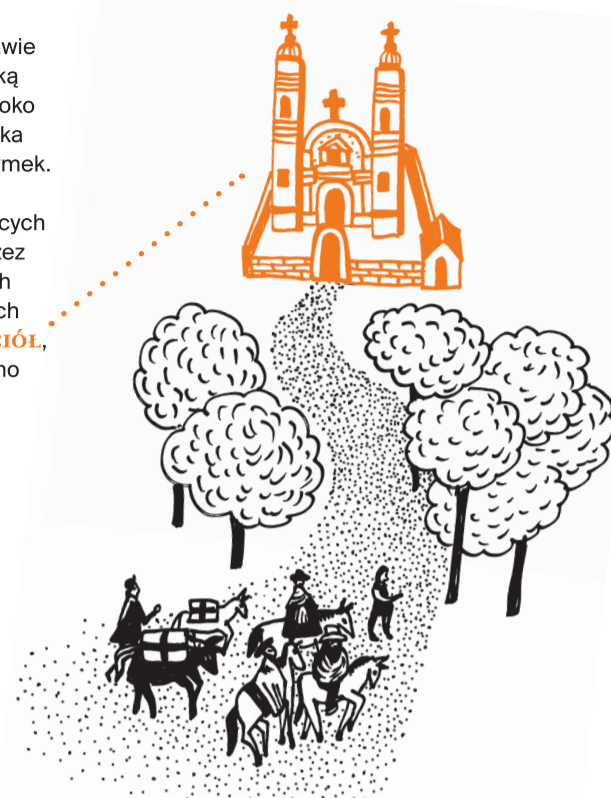
Malarstwo Wicekrólestwa Peru najczęściej podejmowało tematykę religijną. Artyści inspirowali się rycinami i obrazami z Europy. Indianie przyjęli chrześcijaństwo, ale zachowali wiele dawnych tradycji. Ślady tych wierzeń odnaleźć można w dziełach o tematyce religijnej. Wiele ze znajdujących się w kościołach obrazów i rzeźb Chrystusa i Marii otaczano szczególnym kultem. Wierzono, że czynią one cuda.

Na wystawie odszukaj obrazy, z których pochodzą przedstawione obok szczegóły.

Jeden z obrazów na wystawie przedstawia Matkę Boską z Cocharcas. Leżąca wysoko w górach indiańska wioska stanowiła cel wielu pielgrzymek.

Na obrazie ukazano pielgrzymów przemierzających niebezpieczną drogę przez Andy i przepływających się przez rzekę. U celu ich podróży znajduje się **KOŚCIÓŁ**, w którym przechowywano cudowną rzeźbę.

Nietypowy sposób ozdobienia korony barwionymi **PIÓRAMI** strusi amerykańskich pojawia się w przedstawieniach Matki Boskiej z Pomaty. Pióropusze nie są zwykłą dekoracją – nosili je władcy inkasy jeszcze w czasach przed przybyciem Europejczyków. Pomata to miejscowość leżąca nad jeziorem Titicaca. W tamtejszym kościele Dominikanów znajdowała się słynąca cudami figura Marii. Przedstawiano ją na obrazach popularyzujących otaczany kultem wizerunek.

W Ameryce szczególną czcią otaczano pierwszych urodzonych na kontynencie świętych – Różę z Limy oraz Marcina de Porrés, żyjących na przełomie XVI i XVII wieku. Oboje należeli do zakonu dominikanów. Świętą Różę ukazywano najczęściej w **WIEŃCU** na głowie, w scenie, gdy uczy małego Jezusa sztuki haftowania. Wizerunkowi świętego Marcina niekiedy towarzyszy scena, w której **MYSZ, KOT I PIES JEDZĄ W ZGODZIE Z JEDNEJ MISKI** – to jeden z cudów dokonanych przez świętego.

W sztuce peruwiańskiej archaniołowie często przedstawiani byli w strojach dworzan, uzbrojonych w **ARKEBUZY**. Indianie utożsamiali przywiezioną przez konkwistadorów broń palną z Illapą, bogiem pioruna. Trzymane przez aniołów arkebuz symbolizowały moc boskich wysłanników w starciu ze złem.

Motyw **PRZĘDZENIA NICI** pojawia się w wizerunkach małej Marii, która w dzieciństwie miała tkąć zastonę do Świątyni Jerozolimskiej. Choć takie obrazy pojawiły się w Europie, w Peru zyskały dużą popularność, prawdopodobnie dlatego, że tkactwo należało do najważniejszych rzemiosł uprawianych przez Indian. Obrazy pokazują ówczesne narzędzia i sposoby wytwarzania nici.

W sztuce Peru popularny był wizerunek Chrystusa Wybawiciela od trzęsień ziemi. Obrazy te przedstawiają otoczoną kultem rzeźbę Ukrzyżowanego przechowywaną w katedrze w Cuzco. Zwraca uwagę motyw długiego, przypominającego spódniczkę, **PERIZONIUM** okrywającego biodra i nogi Chrystusa.